

Peškař, I. 1972: *Fibeln aus der römischen Kaiserzeit in Mähren.*

Praha: Academia.

Pochitonov, E. 1955: Nálezy antických mincí. In.: E. Nohejlová-Prátová: *Nálezy mincí v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, I. díl.* Praha: Nakladatelství ČSAV, 85–308.

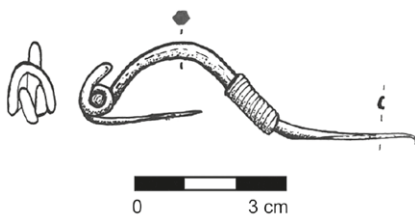
Svobodová, H., Šmíd M. 1998: Dvě nová výšinná sídliště na severní Moravě. *Acta Musei Moraviae, Scientiae sociales* 83, 141–148.

Šedo, O. 2009: Příbor (k. ú. Prchalov, okr. Nový Jičín). *Přehled výzkumů* 50, 336–337.

Summary

Hukvaldy (Rychaltice cadastre, Frýdek – Místek District). A bronze fibula (Fig. 1) was found during metal-detector survey in mountainous area of Hukvaldy cadastre. The existence of the site is very interesting here. Fibula was discovered on top of the hill in altitude 470 m, which is in elevation of 170 m above nearest creek. Border region between Moravia and Silesia was almost uninhabited at the Roman and the Migration period.

Miroslav Daňhel

Obr. 1. Babí hora. Bronzová spona. Kresba M. Daňhel.

Fig. 1. Babí hora. Bronze fibula. Drawing by M. Daňhel.

Jiříkovice (okr. Brno-venkov)

„Újezd“, parc. č. 536/118.

Mladší doba římská. Hrnčířská pec. Záchraný výzkum.

Lokalizace: WGS-84 – 49.1705383N, 16.7635858E

Během liniové skrývky ornice pro rýhu II. etapy skupinového vodovodu Šlapanicko byla objevena a prozkoumána část menší hrnčířské jednokanálové pece z doby římské (obr. 2). Peciště obsahovalo mimo jiné také zlomky jemně tvrdě pálené keramiky jiříkovického typu. V okolí pyrotechnologického zařízení prozkoumány ještě dva další zahluobené kruhové objekty, jeden se zlomky keramiky z doby římské, svědčící o existenci sídliště.

Obr. 2. Jiříkovice (okr. Brno-venkov). Hrnčířská pec. Foto P. Kos.

Abb. 2. Jiříkovice (Bez. Brno-venkov). Keramikofen. Foto M. Kos.

Literatura

Neuvedeno.

Zusammenfassung

Jiříkovice (Bez. Brno-venkov), „Újezd“. Parz. Nr. 536/118. Jüngere Römerzeit. Keramikofen. Rettungsgrabung.

Petr Kos

Kostelec na Hané (okr. Prostějov)

Za domem zahradníka Müllera, parc. č. 5205, 5232.

Doba římská. Sídlíště. Záchraný výzkum.

Ve dnech 10. května až 18. listopadu 2019 byl průběžně prováděn archeologický dohled při realizaci hloubkové kanalizace v Lutotíně, který je místní částí obce Bílovice-Lutotín okr. Prostějov. Zachycené archeologické objekty a archeologické situace vůbec, a stejně tak jejich výzkum a dokumentace, byly ovlivněny charakterem vlastní stavby, spočívající v hloubení rýh a jen v místě šachet omezených plošných odkryvů. Vedle kanalizační sítě v intravilánu dnešního Lutotína byla budována také trasa hlavní kanalizační stoky, směřující od Lutotína podél železniční tratě ke Kostečci na Hané. První archeologický objekt se zde objevil v prostoru šachty 12 (ZM ČR 1 : 10 000, list 24-24-01, 332:135). Jednalo se o orbou porušenou mazanicovou kru s plochými kameny, pravděpodobně zbytek pyrotechnologického zařízení, a dvěma málo výraznými zlomky keramiky datované do doby laténské či římské. Nález s největší pravděpodobností souvisel s osídlením následující polohy, kde jsou obě tyto kultury zastoupeny. Další archeologické situace v podobě nevýrazných koncentrací keramiky a mazanice na úrovni podorniční vrstvy se nacházely mezi šachtami č. 7 až 4. Byly součástí rozsáhlejšího laténského sídliště evidovaného již na počátku 30. let minulého století A. Gottwaldem (např. Gottwald 1931, 38). Ve vzdálenosti 6 m od šachty č. 6 směrem východním (ZM ČR 1 : 10 000, list 24-24-01, 375:120) byl zachycen objekt ze stupně LT A a přímo z výkopu šachty č. 5 se podařilo získat ucelenější kolekci keramiky z pozdní doby římské. Stopy osídlení z pozdní doby římské se vytrácelo několik málo metrů východně od šachty č. 4 (ZM ČR 1 : 10 000, list 24-24-01, 372:119).

Literatura

Gottwald, A. 1931: *Můj archeologický výzkum.* Prostějov: Městské museum.

Zusammenfassung

Kostelec na Hané (Bez. Prostějov), Za domem zahradníka Müllera, Parz. Nr. 5205, 5232. Römische Kaiserzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

Pavel Fojtík, Miroslav Šmíd

Olomouc (k. ú. Chomoutov, okr. Olomouc)

„Za Richtrovým“.

Doba stěhování národů. Ojedinelý náhodný nález.

V roce 2018 byl v poli na katastru obce Chomoutov, nedaleko toku řeky Moravy objeven náhodným nálezem fragment spony. Nálezce pojal podezření, že by se mohlo jednat o archeologický nález a odevzdal jej proto pracovníkům odboru archeologie Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Olomouci.

Jde o nožku bronzové spony v podobě stylizované zvířecí hlavičky se zlacením (obr. 3). Tento typ nožky je shodný pro více typů spon. Její tvar odpovídá nejvíce samostřílovým sponám, vzhledem k absenci záhlavní destičky však určení není jisté, pravděpodobně jde však buď o typ Groß-Umstadt s půlkruhovou záhlavní destičkou s vybitou výzdobou a knoflíkem na vrcholu nebo typ Niederflorstadt-Wiesloch, ten má záhlavní destičku trapezoidního tvaru s paralelními laloky nebo trojúhelníkovitého tvaru s protilehlými knoflíky a vybitou výzdobou. Oba typy se vyskytují zejména v severním, středním a jihozápadním Německu. Typ Groß-Umstadt se v Čechách vyskytl pouze v Plaňanech, typ Niederflorstadt-Wiesloch potom v počtu 4 ks (Praha-Podbaba, Praha-Zličín H101, H110; Vinařice; Bemann 2008, 146, 204–205, Abb. 2), na Moravě jde o první exemplář. Tyto spony lze rámcově datovat do stupňů D2/D3, tedy do 2. třetiny 5. století n. l. (Koch 2001, 70, Abb. 12; Tejral 2006, 418; Bemann 2008, 146).

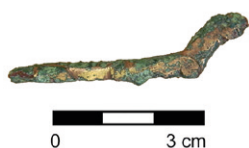
Literatura

- Koch, U. 2001:** *Das alamannisch-fränkische Gräberfeld bei Pleidelsheim*. Forschungen und Berichte zur Vor- und Frühgeschichte in Baden-Württemberg 60. Stuttgart: Konrad Theiss Verlag.
- Tejral, J. 2006:** Vinařicev Kulturgruppe. In: H. Beck, D. Guenich, H. Steuer (Hrsg.): *Reallexikon der Germanischen Altertumskunde 32. Vā – Vulgarrecht*. Zweite, völlig neu bearbeitete und stark erweiterte Auflage. Berlin: Walter de Gruyter, 414–423.
- Bemann, J. 2008:** Mitteldeutschland im 5. Jahrhundert – Eine Zwischenstation auf dem Weg der Langobarden in den mittleren Donaauraum? In: J. Bemann, M. Schmauder (Hrsg.): *Kulturwandel in Mitteleuropa. Langobarden – Awaren – Slawen. Akten der Internationalen Tagung in Bonn vom 25. bis 28. Februar 2008*. Kolloquien zur Vor- und Frühgeschichte, Band 11. Bonn: Dr. Rudolf Habelt, 145–227.

Zusammenfassung

Chomoutov (Bez. Olomouc). Zufallsfund, Fibel, Völkerwanderungszeit.

Zuzana Mírová, Tomáš Zlámal

Obr. 3. Fragment zlacené bronzové spony. Foto A. Večeřová.

Fig. 3. Fragment of the gilded bronze brooch. Photo by A. Večeřová.

Opatovice (k. ú. Opatovice u Rajhradu, okr. Brno-venkov)

„Mestruže“, parc. č. 295/15, 295/70, 295/56.

4.–5. století. Sídliště. Záchraný výzkum.

Lokalizace: S-JTSK – Y=597208 X=1173766, Y=597184 X=1173769, Y=597189 X=1173802, Y=597211 X=1173800.

Při skrývce a následném hloubení rýhy pro základy rodinného domu byly narušeny dva objekty. Objekt 500 se podařilo identifikovat již v průběhu skrývky a jeho výplň byla prozkoumána, i když pouze ve vzorcích.

Jde o zahloubenou chatu (čtvercový půdorys o rozměrech 4 × 4 m) zasahující do šterkopísčitého podloží cca 30 cm s minimálně 4 prohlubněmi (kulové jamky) v rozích, které asi o 10 cm přesahovaly dno samotné chaty.

Vzhledem k tomu, že v prostoru objektu 501 byla skrývka špatně čitelná, byla tato situace dokumentována pouze v profilu. Nicméně s největší pravděpodobností také jde o zahloubenou chatu.

Materiál, který se z objektu 500 podařilo zajistit, obsahuje keramické fragmenty, mazanici, kosti, ale i silicitový úštěp. Nálezová situace i inventář odpovídají mladší době římské – době stěhování národů (4.–5. století).

Na katastru obce Opatovice se tedy podařilo zachytit nové sídliště z tohoto období. Toto zjištění potvrzují letecké snímky např. z roku 2018 (mapy.cz), kdy jsou v prostoru severně od studované stavby jasně viditelné tzv. porostové příznaky. Ty odhalují jednak rozsah sídliště (přes 8 ha) a jednak složení objektů (především zásobní jámy a zahloubené chaty).

Literatura

Neuvedeno.

Summary

Opatovice (Opatovice u Rajhradu cadastre, Brno-venkov District), “Mestruže”. During the archaeological rescue excavation, the settlement from the 4th – 5th century was excavated.

Richard Bříško, Jiří Zubalík

Podolí (k. ú. Podolí u Brna, okr. Brno-venkov)

„Příčný“, parc. č. 935/68.

Pozdní doba římská. Sídliště. Záchraný výzkum.

Lokalizace: WGS-84 – 49.1837569N, 16.7018008E.

Při přípravě rozšíření čerpací stanice na rozhraní k. ú. Podolí a Brno-Slatina byly v předstihu prozkoumány dva zahloubené sídlištní objekty z pozdní doby římské. Jde o část sídliště zachyceného na přilehlé parcele již v roce 2013.

Literatura

Neuvedeno.

Zusammenfassung

Podolí (Kat. Podolí u Brna, Bez. Brno-venkov). Römische Kaiserzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

David Parma

Uherský Brod (okr. Uherské Hradiště)

„U Kozákova mlýna“.

Starší doba římská. Bohatý kostrový hrob. Záchraný výzkum.

Lokalizace: WGS-84 – 49,0063181° N; 17,6491264° E.

Při budování dešťové kanalizace vyvolané výstavbou nového autosalonu na jižním okraji Uherského Brodu (okolí areálu Slovákých strojů) došlo v roce 2019 k unikátnímu nálezmu mužského kostrového hrobu ze starší doby římské (obr. 4). Objev byl učiněn na mírné terénní elevaci tvořené šterky a jíly, rozprostírající se jen několik desítek metrů severně od Kozákova mlýna. Výkop byl orientován v ose SSV–JJZ. Hrobová komora, kterou částečně porušil, byla orientována naopak kolmo k trase výkopu. Strojovou mechanizací bylo poškozeno asi jen 10 % výplně hrobové jámy, o čemž svědčil profil výkopu, na